

Bulletin obchodně-ekonomického úseku

ZÚ Damašek

Číslo: 02

Únor 2010

Slovo velvyslance

Vážení přátelé,

V polovině měsíce února uskutečnil místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Kohout pracovní návštěvu Sýrie. Jednalo se o první kontakt na takto vysoké politické úrovni od roku 2004. Velmi otevřené, konstruktivní a mohu říci úspěšné rozhovory, které p. ministr v Sýrii vedl na nejvyšší úrovni, demonstrovaly zájem obou stran na obnovení politického dialogu jako nezbytného rámce pro rozvoj ekonomických vztahů, kterým v tomto teritoriu díky historii a perspektivě přikládáme velký význam.

Ti z Vás, kteří byli v rámci podnikatelské delegace přítomni v Sýrii měli v průběhu podnikatelského semináře a při individuálních jednáních příležitost lépe poznat syrské podnikatelské prostředí a blíže se seznámit s možnostmi, které místní trh poskytuje. Ti, kteří již na syrském trhu úspěšně působí, měli možnost díky přítomnosti p. ministra prezentovat své další vize nejvyšším syrským představitelům. Během jednání p. ministra s předsedou syrské vlády N. Otrim byl ze syrské strany jasně deklarován politický zájem prohloubit ekonomickou spolupráci. Vyjádřená politická podpora českým podnikatelským aktivitám v Sýrii skrze návštěvu p. ministra a velmi pozitivní reakce syrských partnerů vytváří příznivé podmínky pro rozvoj vzájemných ekonomických vztahů, které Vám ZÚ rád pomůže využít ve Vás prospěch.

Důležité

Seminář v Praze, možnost setkání s obchodním radou

Agentura na podporu obchodu CzechTrade, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Zastupitelský úřad Damašek Vás zvou na seminář „Sýrie – nové možnosti pro české exportéry“, který se uskuteční dne 9.4.2010 od 9:30 v budově Ministerstva průmyslu a obchodu na adrese Politických vězňů 20, Praha I.

Na semináři vystoupí obchodní rada ZÚ Damašek Jan Bárta a Ing. Eva Myškovská z oddělení exportních příležitostí agentury CzechTrade. Odpoledne je rezervováno pro individuální konzultace.

Účast je bezplatná a přihlásit se můžete on-line na: <http://www.czechtrade.cz/kalendar-akci>

Aktuality

Pokles poptávky po ropných derivátech

V souvislosti s omezením dotací zaznamenala státní společnost Mahrukat pokles poptávky po topných olejích v roce 2009 o 24 % ve srovnání s rokem 2008. Celkové dotace na paliva v roce 2009 poklesly na 14,4 mld. SYP ve srovnání s 372 mld. SYP v roce 2008.

V roce 2009 Mahrukat celkem koupil 14,318 mil. tun ropných produktů od obou syrských rafinérií a od zahraničních výrobců za cenu 301,9 mld. SYP. Prodal pak 14,821 mil. tun v hodnotě 285,5 mld. SYP. Rozdíl mezi objemem nakoupeného a prodaného zboží je odůvodňován existencí původních zásob společnosti.

V roce 2008 společnost Mahrukat koupila 16,962 mil. tun ropných derivátů za cenu 603,8 mld. SYP a prodala 16,405 mil. tun za cenu 231,9 mld. SYP.

Nárůst cen pohonných hmot v důsledku automobilizace společnosti byl v roce 2009 provázen také růstem poptávky o 7,8 %. Ve srovnání s rokem 2008 vzrostl dovoz benzínu o 80,9 %.

Aktuality

USA jmenovaly velvyslance do Sýrie

Bílý dům oficiálně oznámil dne 16.2., že velvyslancem USA v Sýrii bude Robert Ford. I přes skutečnost, že o několik dní později State Department vydal prohlášení, ve kterém varuje své občany před cestou do Sýrie, obecně se poslední vývoj vykládá jako snaha americké administrativy o zlepšení vztahů se Sýrií.

Americko-syrské vztahy jsou tradičně špatné. Od roku 1979 je Sýrie řazena mezi země podporující terorismus. V roce 2004 byl vydán „Syria Accountability Act“, který zakazuje vyvážet do Sýrie jakékoliv zboží z více než 10 % obsahující v USA vyrobené komponenty. Další sankce byly uvaleny na největší syrskou banku Commercial Bank of Syria a na další instituce a jednotlivce. Po atentátu na libanonského premiéra Haririho v únoru 2005 byla

vzápětí odvolána předchozí velvyslankyně a od té doby bylo místo velvyslance USA v Sýrii neobsazené. V říjnu 2008 v reakci na průnik amerických jednotek na syrské území z Iráku byly v Damašku zavřeny Americká škola a na krátko také Americké kulturní centrum.

Růst syrské ekonomiky

Podle zveřejněné zprávy Mezinárodního měnového fondu pokračuje růst syrské ekonomiky bez ohledu na dopady globální finanční krize. Růst HDP v roce 2009 dosáhl 4 %. Nezaměstnanost dosáhla 11 % a inflace se oproti roku 2008 mírně snížila na 2,5 %. I pro další roky MMF předpokládá roční růst syrské ekonomiky až o 5 %.

Tab.č. I: Základní makroekonomické ukazatele

	2008	2009	2010
Růst reálního HDP (%)	5,2	4,0	5,0
Nominální HDP (USD, mld.)	54,5	52,5	59,4
Index spotřebitelských cen (%)	15,2	2,5	5,0
Platební bilance (% HDP)	-2,8	-5,5	-4,4
Zůstatek běžného účtu (% HDP)	-6	-4,5	-3,8

General Petroleum Company zveřejnil strategický plán do roku 2025

General Petroleum Company zveřejnil strategický plán do roku 2025, podle kterého dojde do tohoto období k poklesu produkce ropy o 35 % na 243 tisíc barelů denně a k nárůstu těžby zemního plynu o 32 % na 29 mil. krychlových metrů denně.

V důsledku poklesu těžby ropy se předpokládají změny v energetickém sektoru, průmyslu a dopravě. Části provozů těchto odvětví budou postupně přizpůsobeny na jiná paliva než ropné deriváty. Předpokládaný import zemního plynu z Egypta v roce 2025 má dosáhnout 6 miliónů krychlových metrů denně.

Odhadované zásoby ropy v Sýrii se aktuálně pohybují okolo 2,4 mil. barelů ropy a 285 mld. krychlových metrů zemního plynu.

(Podle informací Ministerstva pro petrochemický průmysl dosáhla syrská denní produkce ropy v roce 2009 výše 376.920 barelů. Průměrná denní produkce zemního plynu v roce 2009 dosáhla 22,3 mil. krychlových metrů.)

Kurzy měn k 24.2.10:

(zdroj: Syrian Central Bank)

USD	Nákup: 45,9
	Prodej: 46,1

EUR	Nákup: 62,14
	Prodej: 62,44

Lepší výsledky syrského zemědělství v roce 2009

Po prudkém poklesu v roce 2008 způsobeném dlouhotrvajícím suchem se syrské zemědělství v roce 2009 dočkalo částečné obnovy. Produkce pšenice v roce 2009 tak dosáhla 3,8 mil. tun, což představuje nárůst o 77 % ve srovnání s rokem předchozím. Produkce ječmene, který je více závislý na dešťových srážkách než spíše na uměle zavlažovaných polích pěstovaná pšenice, dosáhla 845 tisíc tun a zvýšila se o 223 % oproti roku 2008.

	2005	2006	2007	2008	2009	07/06	08/07	09/08
Pšenice	4.669	4.932	4.041	2.139	3.800	-18%	-47%	77%
Ječmen	767	2.102	784,5	261	845,7	-62%	-66%	223%
Čočka	154	181	109	34	102,5	-39%	-68%	201%
Cizrna	65	52	50	26,7	57	-3%	-46%	113%
Cukrová řepa	1.096	1.438	1.367	1.104	846	-4%	-19%	-23%
Bavlna	1.022	686	711,5	697,5	690	3%	-1%	-1%

(údaje v tis. tun, zdroj: Ministerstvo zemědělství)

Další plodiny, údaje k září 2009

	2005	2006	2007	2008	Září 09	07/06	08/07
Citrusy	778	907	967	1046	1050	6%	8%
Olivy	612	1.191	495,3	827	896	-58%	28%
Jablka	296	374	280	360	331	-25%	28%
Třešně	53,4	62,7	75	48	58	19%	-36%
Víno (hroznové)	306,4	336,8	273	281	374	-18%	2%
Pistácie	44,6	73,2	52,1	53	61	-28%	1%

(údaje v tis. tun, zdroj: Ministerstvo zemědělství)

Vzájemná obchodní bilance 2004 - 2009

	Vývoz			Dovoz			Obrat			Saldo
	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD
2004	30 471	58.	105,0	79 337	48.	56,4	109 808	57.	64,7	-48 866
2005	39 124	61.	128,4	17 269	75.	21,8	56 393	70.	51,4	21 855
2006	51 952	57.	132,8	3 985	96.	23,1	55 937	68.	99,2	47 967
2007	61 907	62.	119,2	2 389	116.	59,9	64 296	72.	114,9	59 518
2008	72 054	60.	116,4	13 333	89.	558,1	85 387	67.	132,8	58 721
2009	60 306	61.	83,7	2 904	103.	21,8	63 210	71.	74,0	57 402

Zdroj: MPaO, údaje v tis. USD

Právo a zákony

Dovoz a vývoz valuty, bankovní transfery

Původní právní normy – Zákon o převodu valuty mezi Sýrií a zahraničím č. 208/1952 a Zákon o penězích č. 87/1953 byly značně restriktivní a v praktické rovině převody finančních prostředků činily velmi obtížnými. Příjem a vývoz valuty pocházející z obchodních operací nebo získaných z investičních projektů byl umožněn zákonem č. 10/1991. Následovaly další právní normy, jako například Zákony o bankovních institucích č. 23/2001 a o peněžním trhu č. 23/2002. Vznik soukromých bank byl umožněn zákonem č. 29/2001.

V praktické rovině je nutné počítat s komplikovaností syrské legislativy. Na mnohdy podobné případy jsou aplikovány rozdílné právní normy. V zásadě platí, že je možné vyvézt bankovním převodem ze Sýrie finanční prostředky, které mají zahraniční původ. Finanční prostředky za realizované státní zakázky jsou po dohodě posílány přímo na zahraniční konta nesyrských subjektů. V případě převodu finančních prostředků generovaných například v soukromém sektoru musí odesílatel finančních prostředků do zahraničí disponovat souhlasem banky vystaveným například na základě importní licence.

Dovoz a vývoz aut

Dovoz aut je podle stávající legislativy stále podřízen státnímu monopolu. Později přijaté právní normy umožnily dovoz aut soukromými společnostmi za podmínky, že zákonem určenému monopolnímu dovozci, kterým je „General Establishment for External Trade“, bude placena určená provize. Dekretem č. 175/2003 byl umožněn dovoz aut mj. pro potřeby turistiky a do bezcelních zón. Dekret č. 540/2006 stanoví další podmínky pro dovoz aut s ohledem na zemi původu. Zvláštní normy regulují dovoz vozidel pro invalidy a dovozy spojené s realizací investičních projektů. Dekretem č. 1007/2002 je znemožněn dovoz osobních aut poháněných naftovými motory.

V praxi je možné, za podmínek respektu k místní legislativě, zakoupit bez omezení vozidla pro potřeby zahraniční kanceláře. Platí tedy například, že není možné ani pro cizí subjekty zakoupit osobní auta poháněná naftovými motory. Registrovaný agent nemůže zakoupit vozidlo jménem společnosti, kterou v Sýrii zastupuje.

Pro účely realizace státních zakázek je možné do Sýrie po dobu realizace projektu dovézt bezcelně vozidla, která podléhají zvláštní registraci. Registrace těchto vozidel platí zpravidla maximálně na dobu 1 roku a vozidlům jsou přiděleny zvláštní registrační značky (se žlutým pruhem). Místo dovozu mohou být tato vozidla zakoupena v bezcelní zóně. I pro tato vozidla se vydávají zvláštní registrační povolení a registrační značky (se žlutým pruhem). Po skončení registrace musí být vozidla vrácena (prodána) zpět do bezcelní zóny, v případě jejich dovozu pak vyvezena.

Pokud zahraniční subjekt požaduje, aby mu bylo umožněno dovézt nebo na místě zakoupit bezcelně vozidla potřebná k realizaci projektu, musí tento požadavek předem definovat v návrhu smlouvy o realizaci projektu a požádat o zahrnutí těchto vozidel do „temporary admission regime“. Konečný souhlas k tomuto návrhu pak vydává až vláda při schvalování konečné smlouvy o realizaci projektu.

V příloze

V příloze tohoto čísla naleznete:

Registrační formulář, který musí vyplnit a předložit zástupce zahraniční společnosti na Ministerstvu ekonomiky a obchodu, a kterým je registrován jako oficiální zástupce zahraniční společnosti v Sýrii. Registrovaného zástupce musí mít ze zákona v Sýrii každá zahraniční společnost, která usiluje o státní zakázku prostřednictvím tendru v případě, že objem zakázky přesahuje 5 mil. SYP (tj. cca 2,03 mil. Kč).

Užitečné vědět

Oficiální svátky v Sýrii v roce 2010

Pátek, 1. ledna	Nový rok
Čtvrtek, 25. února*	Narození Proroka Muhammeda
Pondělí, 8. března	Den revoluce
Neděle, 21. března	Den matek
Neděle, 4. dubna	Velikonoce (ortodoxní)
Sobota, 17. dubna	Den nezávislosti
Sobota, 1. května	Svátek práce
Čtvrtek, 6. května	Den mučedníků
Pátek-neděle, 10.-12.zář*	Eid Al-Fiter (konec ramadánu)
Středa, 6. října	Výročí Říjnové války
Středa-sobota, 17.-20. listopadu*	Svátek Al-Adha
Středa, 8. prosince*	Nový rok podle muslimského kalendáře Hijri
Sobota, 25. prosince	Vánoce

Svátky označené * jsou muslimské a jejich přesný termín se řídí lunárním kalendářem a pozorováním fáze měsíce.

Korán

Korán je svaté Písmo islámu a nesmí se ho dotknout nikdo, kdo před tím nevykonal rituální očistu. Podle tradice byl poprvé zjeven Muhammedovi v noci Úradku, která se dodnes každoročně slaví 27. den měsíce ramadánu a patří mezi nejvýznamnější muslimské svátky. Muslimové věří, že je to noc, kdy Bůh určuje osudy člověka na celý další rok.

Korán se dělí na 114 súr (kapitol), které jsou s výjimkou první řazeny podle své délky od nejdelší po nejkratší. Jednotlivé sóry se dělí na áje (verše). Podle islámských učenců existují čtyři základní okruhy svaté knihy: věci víry, morálka člověka, předepsané kultovní věci a vztahy mezi lidmi. Citace z Koránu musí být součástí každé muslimské modlitby.

Recitace Koránu je samostatnou uměleckou disciplínou a zároveň studijním oborem, který vyžaduje výbornou znalost arabštiny. Schopný recitátor se v muslimské společnosti vždy těšil velké úctě stejně tak jako tzv. háfizové - tedy ti muslimové, kteří se naučí celý Korán nazpaměť.

ZÚ Damašek

Naše adresa:
Embassy of the Czech Republic
Abou Roumaneh
Misr Steet 51
P.O.Box 2249
Damascus

Telefon: (963) 11 3331383
Fax: (963) 11 3338268
E-mail: commerce_damascus@mzv.cz

Jsme na webu:

<http://www.mzv.cz/damascus>

Vážení kolegové,

přicházíme k Vám s druhým číslem bulletinu obchodně ekonomického úseku ZÚ Damašek v Novém roce. Náš cíl je stále tentýž: poskytovat Vám aktuální a zajímavé informace o teritoriu, které by Vám mohly pomoci při zahájení a rozvoji Vašich obchodních aktivit.

Obsahy jednotlivých čísel se budou i nadále měnit, ale vždy byste v nich měli najít aktuální důležité informace za předchozí měsíc, event. očekávané události, legislativní změny, informace mající praktický dopad (letové řády, kurzy apod.), aktuální změny v konzulární a vízové oblasti apod.

Jednotlivá čísla Vám budou poslána k dispozici i na webových stránkách úřadu: <http://www.mzv.cz/damascus>, na požádání Vám je zasíláme do Vašich e-mailových schránek.

Těšíme se na Vaše reakce, podněty a dotazy stejně jako návrhy témat, která Vás zajímají a o kterých byste rádi četli v některých z následujících číslech.

Za redakci

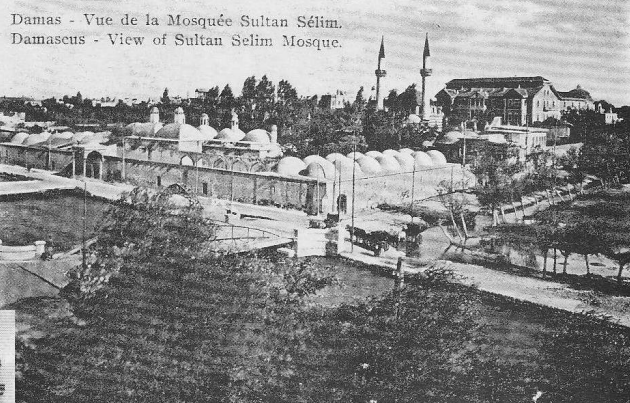
Jan Bárta, Tereza Bártová

Ze starého Damašku

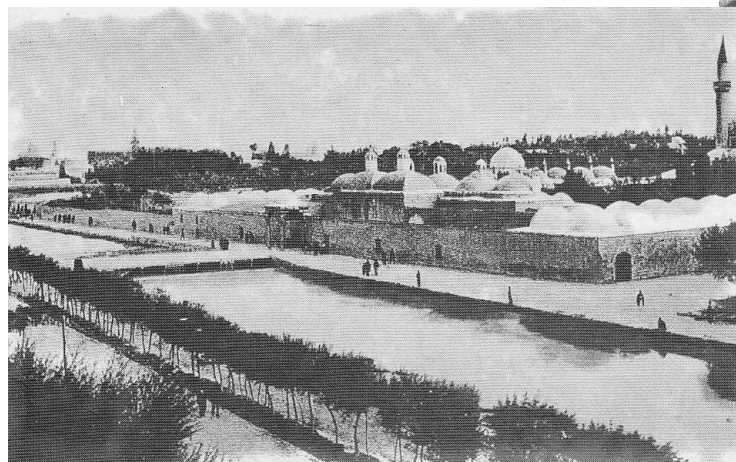
Tekiyya Suleimaniyya (Suleimanova mešita)

V těsném sousedství budovy Národního muzea leží tato elegantní mešita, jejíž základy byly položeny v roce 1554 a stavba byla dokončena o šest let později. Autorem projektu byl jeden z nejvýznamnějších architektů Otomanské říše a oblíbenec sultána Suleimana Velikého, Sinan, který o několik let později vedl stavbu impozantní Suleimanovy mešity v Istanbulu.

V damašské Suleimanově mešitě se snoubí syrský styl (kombinace bílého a černého kamene a typická kamenická práce nad hlavními

Suleimanova mešita s řekou Baradou v popředí - rok 1911

Suleimanova mešita s řekou Baradou v popředí - rok 1925

vchodovými dveřmi) s tureckou klasikou (mohutný centrální dóm s kopulí a úzké, vysoké a špičaté minarety s kruhovým půdorysem). Součástí areálu mešity byla také ubytovna pro poutníky a za vlády Suleimanova nástupce Selima II. byla přistavěna ještě náboženská škola (tzv. madrassa), jednotlivé cely studentů madrassy byly v současnosti přeměněny v obchůdky řemeslníků a celá madrassa na tržiště typicky syrských řemesel známé jako „Stříbrný trh“,

Zdroj: Lonely planet - Syria, Lebanon